

21.12.2018

Määräyksen 6K/2018 M perustelut ja soveltaminen

Radioamatöörimääräys

MPS 6K/2018 M

SISÄLLYS

A-OSA KESKEISET MUUTOKSET	3
1 <i>Muutokset</i>	3
1.1 Radioamatöörimääräys	Error! Bookmark not defined.
1.2 Muutokset määräyksen versioon 6 J/2014 M	Error! Bookmark not defined.
2 <i>Muutoshistoria</i>	4
LUKU 1 YLEISET SÄÄNNÖKSET	4
1 § <i>Määräyksen tarkoitus.....</i>	4
2 § <i>Soveltamisala</i>	4
3 § <i>Määritelmät</i>	4
LUKU 2 LUPA JA TUNNISTE	5
4 § <i>Luvanhaltija.....</i>	5
5 § <i>Radioamatööriaseman erikoislupa</i>	5
6 § <i>Radioamatööriaseman kutsumerkki</i>	5
LUKU 3 RADIOAMATÖÖRILÄHETTIMEN KÄYTTÖ	6
7 § <i>Radioamatööriaseman lähetys</i>	6
8 § <i>Salauksen kieltö.....</i>	6
9 § <i>Toisen radioamatööriaseman käyttö</i>	6
10 § <i>Muu viestintä kuin radioamatööriviestintä.....</i>	6
11 § <i>Kielletty radioamatööriviestintä</i>	6
12 § <i>Samanarvoiset ja toissijaiset oikeudet</i>	7
13 § <i>Yhteisön radioamatööriaseman valvonta</i>	7
14 § <i>Radioamatööriaseman käyttö suomalaisessa aluksessa</i>	7
15 § <i>Radioamatööriaseman käyttö suomalaisessa ilma-aluksessa</i>	7
LUKU 4 TEKNISET MÄÄRÄYKSET	8
16 § <i>Radioamatöörilähettimen ominaisuudet.....</i>	8
17 § <i>Radioamatööritoistinaseman ominaisuudet</i>	8
LUKU 5 VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSET	8
18 § <i>Voimaantulo</i>	8
19 § <i>Tiedonsaanti ja julkaiseminen</i>	8
C-OSA MÄÄRÄYKSEN AIHEPIIRIIN LIITTYVÄT MUUT ASIAT	9
1 <i>Kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö.....</i>	9
D-OSA LAINSÄÄDÄNTÖ.....	9
1.1 Suomen lainsäädäntö	9
1.2 Muut asiaan liittyvät säännökset ja sopimukset.....	9

A-OSA Keskeiset muutokset

1 Muutokset radioamatöörimääräyksen edelliseen versioon

Luvanhaltijaa koskevaa määräyksen 4 §:ää on muutettu siten, että siitä on poistettu vaatimus, jonka mukaan oikeushenkilön tarkoitus tulee olla radioamatööriviestinnän harjoittaminen, jotta oikeushenkilölle voidaan myöntää radioamatöörilupa. Muutoksen seurauksena riittävää on, että oikeushenkilön radioamatööriaseman valvojalla on sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 265 §:ssä tarkoitettu pätevyystodistus, jotta oikeushenkilölle voidaan myöntää radioamatöörilupa. Tehty muutos perustuu siihen, että radioamatööriviestintää koskevien säännösten, määräysten ja lupaehtojen noudattamisen varmistamiseksi on riittävää, että oikeushenkilön radioamatööriaseman valvojalla on lain edellyttämä pätevyystodistus ja pätevyys. Vaatimus siitä, että oikeushenkilön tarkoitus on radioamatööriviestinnän harjoittaminen, ei välittömästi ja selkeästi liity tähän määräyksen tarkoitukseen eikä oleellisesti vahvista määräyksen tarkoituksen toteutumista. Lisäksi vaatimuksen soveltaminen on aiheuttanut joissakin tapauksissa liiallista tulkinnallisuutta. Samoin vaatimuksen suhde sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 41 §:ssä säädettyihin radioluvan oikeusharkintaisiin myöntämisedellytyksiin on ongelmallinen.

Määräyksen 5 §:n 2 momenttia on muutettu verrattuna määräyksen edelliseen 6 J -versioon siten, että erikoislupaa edellyttävän radioamatööriaseman valvojalla on oltava yleisluokan tai teknillisen luokan pätevyystodistus. Valvojan pätevyyttä koskevaa vaatimusta sovelletaan siten saman pykälän a-kohdassa tarkoitettuun sellaiseen radioamatööri-toistinasemaan, joka ei ole luvanhaltijan välittömässä valvonnassa.

Radioamatööriviestinnän salauksen kieltoa koskevaa määräyksen 8 §:ää on muutettu siten, että salauksen käyttö sallitaan yhden erityisen radioamatööriviestinnän lajin osalta. Muutoksen perusteella saa salata radioamatööri-toimintaan tarkoitettua satelliitin komentoma-aseman ja satelliitin välisen ohjausviestinnän. Muutos perustuu kansainvälisen televiestintäliiton radio-ohjesäännön kohtaan, joka koskee radioamatööriviestinnän salauksen sallittavuutta (kohta RR25.2A) Määräyksen 8 §:n perusteella aiemmin sai salata radioamatööriviestinnässä ainoastaan lähettäjän ja viestien eheyden varmistavan viestin osuuden.

Tarkennuksella 13 §:n tekstiin täsmennetään yhteisön radioamatööriaseman ja -toistinaseman valvojan tehtäviä. Yhteisön radioamatööriaseamalla ja erikoislupaa vaativalla asemalla on oltava nimetty valvoja, jonka tehtävänä on valvoa, että aseman radioamatööri-toiminnassa noudatetaan radioviestintää koskevia säännöksiä. Valvojan on viipymättä katkaistava aseman toiminta jos säännöksiä tai radioluvan ehtoja ei noudateta.

2 Muutoshistoria

Määräyksen ensimmäinen versio on tullut voimaan vuonna 2002. Se annettiin saman vuoden alusta voimaan tulleen radiolain nojalla. Nyt voimaan tuleva määräys annetaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014, entinen tietoyhteiskuntakaari) nojalla ja kyseessä on määräyksen kahdestoista versio.

Luku 1 Yleiset säännökset

Tässä luvussa käsitellään määräyksen luvussa 1 annettuja velvoitteita.

1 § Määräyksen tarkoitus

Määräyksellä on kaksi päätarkoitusta. Sen tarkoitus on edistää radioviestinnän häiriöttömyyttä kuten yleensä muidenkin taajuushallinnollisten määräysten. Lisäksi sen erityinen tarkoitus on edistää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 3 §:n 13 kohdassa määritellyn radioamatööriviestinnän harjoittamisen tarkoituksia.

Radioamatööriviestinnällä tarkoitetaan mainitun lainkohdan mukaan: "radioviestintää, jota riittävän pätevyyden osoittaneet henkilöt radioamatööriasemaa käyttäen taloudellista etua tavoittelematta harjoittavat keskenään kouluttautumis-, yhteydenpito- tai radioteknisessä kokeilutarkoituksessa". Siten määräyksellä pyritään edistämään säännöksessä tarkoitettuja kolmea radioamatööritoiminnan harjoittamisen tarkoitusta.

2 § Soveltamisala

Määräyksessä määrätään radioamatöörilähettimien rakenteesta (luku 4 Tekniset määräykset). Siinä määrätään myös radioamatöörilähettimien käytöstä sekä muista radioamatööriviestinnässä noudatettavista erityisistä säännöksistä (luku 3 Radioamatöörilähettimen käyttö ja luku 2 Lupa ja tunniste).

3 § Määritelmät

Pykälässä määritellään määräyksen soveltamisen kannalta oleelliset käsitteet. Määriteltävät käsitteet ovat radioamatöörilähetin, radioamatööriasema, radioamatööritoistinasema, modulaatiohuipputeho (pX), kantoaaltoteho (pZ) ja harhalähete.

Keskeisin määritelmä on radioamatöörilähettimen määritelmä. Määräyksen mukaan radioamatöörilähettimellä tarkoitetaan "radiolähetintä, joka toimii jollakin Viestintäviraston radioamatööriviestintään määräämällä radiotaajuudella ja joka voi toimia taajuusalueella 26 MHz - 2450 MHz vain kansainväliseen teleliikenneyleissopimukseen liittyvässä radio-ohjesäännössä tai Viestintäviraston määräyksessä radioamatööritoimintaan osoitetuilla taajuusalueilla."

Luku 2 Lupa ja tunniste

Tässä luvussa käsitellään määräyksen luvussa 2 annettuja velvoitteita.

4 § Luvanhaltija

Pykälässä määrätään siitä, kenelle radioamatöörilupa voidaan myöntää. Lupa voidaan myöntää luonnolliselle henkilölle, jolla on sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 265 §:n 1 momentissa tarkoitettu pätevyystodistus. Lupa voidaan myöntää myös rekisteröidylle radioamatöörikerholle tai muulle oikeushenkilölle, jonka radioamatööriaseman valvojalla on vaadittava pätevyystodistus.

5 § Radioamatööriaseman erikoislupa

Radioamatööritoistinaseman ja muun radioamatööriaseman, joka ei ole luvanhaltijan tai radioamatöörin välittömässä valvonnassa, hallussapitoon ja käyttöön on oltava radioamatööriaseman erikoislupa.

Radioamatööriaseman erikoisluvalla tarkoitetaan lupaa, johon Viestintävirasto on liittänyt erityisiä sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 42 §:ssä tarkoitettuja taajuuksien tehokkaan ja tarkoituksenmukaisen käytön ja radioviestinnän häiriöiden estämisen tai poistamisen kannalta tarpeellisia ehtoja.

Sellaisen muun radioamatööriaseman, joka toimii ilman radioamatöörin välitöntä valvontaa, valvojalla on oltava yleisluokan tai teknillisen luokan pätevyystodistus. Määräys koskee sekä radioamatööriasemaa että radioamatööritoistinasemaa. Teknillisen luokan radioamatöörin pätevyystutkiminto vastaa nykyistä meriradio- ja radioamatööriviestinnän tutkintovaatimuksista annetussa Viestintävirastossa määräyksessä (M 18) tarkoitettua radioamatöörin yleisluokan pätevyystodistusta.

6 § Radioamatööriaseman kutsumerkki

Pykälässä määrätään radioamatööriaseman kutsumerkin rakenteesta ja käytöstä. Kutsumerkki määrätään radioamatööriaseman radioluvussa. Se lähetetään radioyhteyden alussa ja myös yhteyden aikana vähintään kerran kymmenessä minuutissa. Kutsumerkki on lähetettävä yleisesti vastaanotettavissa olevalla tavalla, joten sitä ei saa lähettää salattuna. Kutsumerkin yhteydessä käytetään muita tunnisteita ja merkkejä siten kuin pykälän 2-5 momentissa määrätään.

Luku 3 Radioamatöörilähettimen käyttö

7 § Radioamatööriaseaman lähetys

Pykälän mukaan radioamatööriviestinnässä on käytettävä niitä taajuuksia, jotka Viestintäviraston radiotaajusmääräyksessä (M 4) on määrätty radioamatööritoimintaan. Tarpeettoman suuren lähetystehon ja kaistanleveyden käyttö ei ole sallittua.

8 § Salauksen kielto

Pykälässä määrätään siitä, että radioamatööriviestintää ei saa salata. Radioamatööriviestiin saa kuitenkin sisältyä sellainen koodattu osuus, jonka tarkoitus on varmentaa lähettäjä tai viestin eheys. Myös radioamatööritoimintaan tarkoitettua satelliitin komentomaa-aseman ja satelliitin välisen ohjausviestinnän saa salata.

9 § Toisen radioamatööriaseaman käyttö

Pykälässä määrätään siitä, kenen tai minkä pätevyysluokan oikeuksia saa käyttää, kun käytetään muuta kuin omaa radioamatööriaseamaa.

Aseman käyttäjä ei saa ylittää oman pätevyysluokansa oikeuksia, vaikka käytettävän toisen radioamatööriaseaman luvanhaltijan pätevyysluokka olisi käyttäjän pätevyysluokkaa korkeampi. Käyttäjä ei myöskään saa ylittää käytettävän toisen radioamatööriaseaman luvanhaltijan pätevyysluokkaa, vaikka käyttäjän oma pätevyysluokka olisi aseman luvanhaltijan pätevyysluokkaa korkeampi.

Toisen radioamatööriaseaman luvanhaltijan välittömässä valvonnassa saa kuitenkin käyttää luvan haltijan pätevyysluokan oikeuksia sen estämättä, mikä on käyttäjän oma pätevyysluokka. Vastaavasti kerhoaseaman valvojan välittömässä valvonnassa saa käyttää valvojan pätevyysluokan oikeuksia.

10 § Muu viestintä kuin radioamatööriviestintä

Pääsäännön mukaan radioamatööriaseamalla saa olla yhteydessä vain toisen radioamatööriaseaman kanssa. Radioamatööriaseamalla saa kuitenkin olla muuhun radioasemaan kuin radioamatööriasemaan turvallisuusradioviestintätarkoituksessa, jos kyseessä on ihmishengen välitön pelastaminen tai uhkaavan hätätapauksen estäminen. Radioamatööriaseamalla saa olla yhteydessä muuhun radioasemaan myös viranomaisen johtamassa pelastuspalveluharjoituksessa.

11 § Kielletty radioamatööriviestintä

Pykälän mukaan radioyhteyksiä ei saa pitää sellaisten maiden radioamatööriaseamiin, joiden telehallinto on ilmoittanut, että tällaiset yhteydet eivät ole sallittuja. Pykälän määräys perustuu kansainvälisen televiestintäliiton ITU:n radio-ohjesääntöön.

12 § Samanarvoiset ja toissijaiset oikeudet

Pykälässä määrätään radioamatööriviestinnän väistämismuutoksen velvollisuudesta sellaisille taajuusalueilla, joissa radioamatööriviestinnällä on Viestintäviraston radiotaajuusmääräyksen (M 4) mukaan ns. toissijaiset oikeudet. Radioamatöörilähetykset eivät saa aiheuttaa haitallisia häiriöitä taajuusalueen ensisijaiselle radioviestinnälle.

Pykälän toisen momentin mukaan radioamatöörilähetykset eivät saa aiheuttaa haitallisia häiriöitä saman taajuusalueen suomalaiselle radioviestinnälle, jos taajuusalue on radiotaajuusmääräyksessä osoitettu samanarvoisin oikeuksin radioamatööriviestinnälle ja muulle radioviestinnälle.

13 § Yhteisön radioamatööriaseman valvonta

Pykälässä määrätään radioamatööriaseman valvojan tehtävistä ja velvollisuuksista. Yhteisön radioamatööriasemalla on oltava nimetty valvoja, jonka nimi on ilmoitettava Viestintävirastolle. Valvojan tehtävä on valvoa, että aseman radioamatööritoiminnassa noudatetaan radioviestintää koskevia säännöksiä. Radioamatööriaseman ja -toistinaseman valvojan on viipymättä katkaistava aseman toiminta, jos sitä käytetään radioviestintää koskevien säännösten tai radioluvan ehtojen vastaisesti.

14 § Radioamatööriaseman käyttö suomalaisessa aluksessa

Määräyksen mukaan radioamatööriasemaa saa käyttää suomalaisessa aluksessa vain aluksen päällikön suostumuksella. Käyttö on lopetettava aluksen päällikön tai varustamon, merenkulkuviranomaisen, satamaviranomaisen tai Viestintäviraston vaatimuksesta. Käyttö ei saa häiritä aluksen muuta radioviestintää eikä aluksen radioaseman turvallisuuspäivystystä. Radioamatööriaseman käyttö ei myöskään saa häiritä aluksella olevien muiden radiolaitteiden toimintaa.

15 § Radioamatööriaseman käyttö suomalaisessa ilma-aluksessa

Pykälässä määrätään radioamatööriaseman käytön edellytyksistä ja ehdoista suomalaisessa ilma-aluksessa Suomen ilmatilassa. Käyttö edellyttää liikenteen turvallisuusviraston (TRAFI) hyväksyntää ja ilma-aluksen päällikön suostumusta. Asemaa saa käyttää Viestintäviraston radiotaajuusmääräyksessä (M 4) radioamatööriviestintään määrätyillä alle 30 MHz:n taajuuksilla ja yli 30 MHz:n taajuuksilla vain radioamatööriviestinnälle ensisijaisin yksinoikeuksin määrätyillä taajuuksilla. Käyttö on lopetettava välittömästi ilma-aluksen päällikön tai ilma-aluksen omistajan vaatimuksesta taikka ilmailuviranomaisen tai Viestintäviraston vaatimuksesta.

Radioamatööriaseman käyttö ei saa haitata ilma-aluksen radioaseman radioviestintää. Se ei myöskään saa häiritä muiden ilma-aluksessa olevien laitteiden toimintaa. Kiellettyä on käyttää radioamatööriviestintään ilma-aluksen radioasemaan kuuluvia lähettimiä, vastaanottimia, antennejä ja syöttöjohtoja.

Luku 4 Tekniset määräykset

16 § Radioamatöörilähettimen ominaisuudet

Pykälässä määrätään radioamatöörilähettimen varustamisesta luotettavalla lähetystehoa mittaavalla mittarilla, jos lähetin on sellainen, että sillä voidaan ylittää sallittu enimmäislähetysteho. Pykälässä on myös määräyksiä radioamatööriaseaman aiheuttamien harhalähetteiden vaimentamisesta ja eri taajuusalueilla sallituista kaistanleveyksistä. Pykälän mukaa aseman lähetete on pidettävä käyttöolosuhteista riippumatta radioamatöörikäyttöön osoitetun taajuusalueen sisällä. Jos radioamatööriaseaman aiheuttama kentänvoimakkuus aiheuttaa sähkömagneettiset suojavaatimukset täyttävälle telelaitteille tai muille sähkölaitteille häiriöitä, niin häiriöiden poistamiseen sovelletaan sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 277 §:n säännöksiä.

17 § Radioamatööritoistinaseman ominaisuudet

Pykälässä on määräyksiä radioamatööritoistinaseman erityisistä teknisistä vaatimuksista. Toistinasema saa käynnistyä vain avaussignaalista. Aseman kauko-ohjausjärjestelmän on oltava sellainen, että muut kuin toistinaseman valvoja eivät pysty ohjaamaan asemaa.

Luku 5 Voimaantulosäännökset

18 § Voimaantulo

Määräys tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2015 samanaikaisesti tietoyhteiskuntakaaren voimaantulon kanssa. Määräys on voimassa toistaiseksi, mutta yleensä määräystä päivitetään vähintään vuosittain. Määräyksellä kumotaan Viestintäviraston 17. joulukuuta 2014 antama määräyksen edellinen versio Viestintävirasto 6 J/2014 M.

19 § Tiedonsaanti ja julkaiseminen

Määräys on julkaistu Viestintäviraston määräyskokoelmassa ja se on nähtävissä viraston kotisivuilla www.viestintavirasto.fi. Määräys on myös saatavissa Viestintäviraston asiakaspalvelusta.

C-OSA Määräyksen aihepiiriin liittyvät muut asiat

1 Kansainvälinen sidosryhmäyhteistyö

Euroopan posti- ja telehallintojen yhteistyöelin CEPT laatii osana muuta toimintaansa radioamatööri-toimintaa koskevia päätöksiä, suosituksia ja raportteja. Niistä keskeisimmät koskevat radioamatööritutkintojen järjestämistä ja sisältöä ja radioamatöörilupien ja pätevyystodistusten vastavuoroista tunnustamista.

Kansainvälisen televiestintäjärjestö ITU:n konferensseissa sovitaan taajuuksien jakamisesta liikennemuodoille kuten radioamatööriliikenteelle. Lisäksi ITU:n tutkimusryhmät selvittävät radioamatöörilähetysten ominaisuuksia ja niiden yhteensopivuutta muiden radioliikenteiden kanssa.

D-OSA Lainsäädäntö

1.1 Suomen lainsäädäntö

Radioamatöörimääräyksen antamiseen oikeuttavat valtuutuslainsäädännökset ovat sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 97 §:n 3 momentti ja 304 §:n 1 momentin 5 kohta. Nämä säännökset ovat seuraavat:

(97 § 3 mom.) Viestintäviraston määräyksellä annetaan radioamatööriaseman rakennetta ja käyttöä koskevat sekä radioamatööriviestinnässä muuten noudatettavat määräykset käytettävistä lähetystehoista ja harhalähetteisistä, lähetysten osoittamisesta ja yksisuuntaisesta lähettämisestä.

(304 §:n 1 mom. 5 k)

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, Viestintäviraston tehtävänä on:

5) myöntää radiolähetysten tunnistamiseksi tarvittavan radioaseman tunnisteen ja antaa tarvittaessa määräykset sen käytöstä;

1.2 Muut asiaan liittyvät säännökset ja sopimukset

Kansainvälisen televiestintäliiton ITU:n peruskirjan liitteenä oleva radio-ohjesääntö.